DİL BİLGİSİ: CEZM EDATLARI

قواعد: أَدَوات الجَزْم

Beşinci bölümde Arapçada muzâri fiilin (şimdiki ve geniş zamanın) irâbında üç farklı durumun söz konusu olduğunu belirtmiştik. Bunlar, ref durumu, nasp durumu ve cezm durumudur. Öncelikle cezm durumundaki muzâri fiilde meydana gelen değişiklikleri hatırlayalım:

Cezm Alâmetleri

Arapça I kitabında, cezm kavramının isimlerle ilgili olmayıp, sadece fiillerle ilgili bir olduğunu öğrenmiştik. Cezm: "Bir fiilin sonunun 'sükûn' ile harekelenmesi veya 'sükûn' harekesinin yerine geçecek başka bir alâmeti barındırması durumudur". Üzerinde cezm alâmeti barındıran fiile "*meczûm*" (yani cezm edilmiş, cezimli) denir. Her fiil kipi için cezm söz konusu değildir; başında cezm edatı bulunan muzâri fiiller, emir veya nehiy kipine dönüşen muzâri fiiller meczûmdurlar. Dolayısıyla sadece muzâri fiiller cezm edilebilirler, mâzî fiil için veya gelecek zaman kipi için cezm söz konusu değildir.

Aşağıdaki işlemler, bir muzâri fiilin cezm edilmiş olduğunun göstergeleri, alâmetleridir:

1. Muzâri fiilin son harfinin damme harekesinin sükûna çevrilmesi:

   Bildiğiniz gibi bir muzâri fiilin 3. tekil şahıs eril ve dişil, 2. tekil şahıs eril ve 1. tekil ve 1. çoğul şahıs yapıları sonlarına ek almazlar, son harflerinin harekeleri damme'dir. Aslında bu damme, fiilin merfû oluşunun alâmetidir ve "sükûn" harekesine dönüştüğünde fiil meczûm olmuş olur. Fiilin cezm edilmiş olduğunun alâmeti, yani cezm alâmeti, damme harekesinin sükûna dönüşmüş olmasıdır. Ama biz kısaca, cezm alâmeti "sükûn" deriz. Şimdi bunu, ilgili muzâri fiil yapılarının başına bir cezm edatı, mesela (لَمْ) getirerek örneklendirelim:

هو يَكْتُبُ ← هو لَمْ يَكْتُبْ

هي تَكْتُبُ ← هي لَمْ تَكْتُبْ

أنتَ تَكْتُبُ ← أنتَ لَمْ تَكْتُبْ

أنا أَكْتُبُ ← أنا لَمْ أَكْتُبْ

نحن نَكْتُبُ ← نحن لَمْ نَكْتُبْ

Dikkat edileceği üzere, yukarıdaki örneklerde damme ile merfû olan muzâri fiiller, bir cezm edatı olan (لَمْ) dolayısıyla meczûm oldular. Bu örneklerde meczûm fiillerin cezm alâmetleri, sonlarındaki damme harekesinin “sükûn”a dönüşmüş olmasıdır; kısaca “sükûn”dur.

2. Merfû haldeki muzâri fiilin sonunda bulunan (ـِين) ,(ـون) ,(ـان) eklerindeki nûn’ların düşürülmesi.

3. İkil eril ve dişil şahıslarda, 3. ve 2. çoğul eril şahıslarda ve 2. tekil dişil şahısta fiilin sonuna gelen eklerdeki nûn’ların varlığı ref alâmeti iken, düşürülmesi cezm alâmetidir. Şunu da unutmayalım ki, eril çoğullarda düşürülen nûn harfinin yerine vâv’lardan sonra mutlaka bir elif harfi getirilir.

Şimdi bunları yine muzâri fiilin ilgili yapılarını (لَمْ) ile kullanarak örneklendirelim:

هما يَكْتُبَانِ ← هما لَمْ يَكْتُبَا

هما تَكْتُبَانِ ← هما لَمْ تَكْتُبَا

أنتِ تَكْتُبِينَ ← أنتِ لَمْ تَكْتُبِي

أنتما تَكْتُبَانِ ← أنتما لَمْ تَكْتُبَا

هم يَكْتُبُونَ ← هم لَمْ يَكْتُبُوا

أنتم تَكْتُبُونَ ← أنتم لَمْ تَكْتُبُوا

Dikkat edileceği üzere, yukarıdaki örneklerde nûn’ların varlığı ile merfû olan muzâri fiiller, bir cezm edatı olan (لَمْ) dolayısıyla meczûm oldular. Bu örneklerde meczûm fiillerin cezm alâmetleri, sonlarındaki nûn’ların düşmüş olmasıdır *(hazfu’n-nûn veya sukûtu’n-nûn)*.

Fiilin 3. ve 2. çoğul eril formlarında nûn’ların düşürülmesinden sonra yerlerine elif getirilmiş olduğunu fark etmiş olmalıyız.

Not: Muzâri fiilin 3. ve 2. Çoğul dişil formlarındaki nunlar (nûn-u nisveler) fiile bitişik özne zamiri olmaları dolayısıyla hiçbir zaman düşmezler, her durumda varlıklarını muhafaza ederler. Örnek:

هُنّ يَكْتُبْنَ ← هُنّ لَمْ يَكْتُبْنَ

أنتُنّ تَكْتُبْنَ ← أنتُنّ لَمْ تَكْتُبْنَ

Dikkat edileceği üzere, yukarıdaki örneklerde muzâri fiilin başın bir cezm edatı olan (لَمْ) gelmesine rağmen muzâri fiilin yapısında hiçbir değişiklik olmadı.

3. Muda“af fiillerde şeddenin üstündeki damme harekesinin fethaya dönüştürülmesi.

Cezm edilirken, şeddenin üstündeki damme harekesi fetha harekesine dönüştürülür ve cezm alâmeti muda‘af fiilin ilgili formları için “fetha” olarak kabul edilir. Örnek:

هو يَمُرُّ ← هو لم يَمُرَّ

4. Nâkıs ve lefîf fiillerde sondaki illetli harfin düşürülmesi.

Nâkıs ve lefîf fiillerin lâmu'l-fiilleri, yani son harfleri illetlidir. Bu fiillerin muzârilerinde illetli harfler sadece kendilerinden önceki harfin harekesini uzatan med harfleri konumundadırlar ve meczûm olacaklarında sondaki illetli harf düşürülür. Cezm alâmeti, illetli harfin düşürülmesi (*hazf harfi'l-'ille veya sukût harfi'l-'ille*)'dir. Örnek:

هو يَمْشِي ← هو لم يَمْشِ

هو يَدْعُو ← هو لم يَدْعُ

Her iki örnekte de, "lem" cezm edatından dolayı meczûm olan muzâri fiillerde cezm alâmeti illetli harfin düşürülmesidir, çünkü bu fiiller nâkıs fiillerdir.

هو يَرْوِي ← هو لم يَرْوِ

Bu örnekte de, lefîf fiilin muzârisi "lem"den dolayı meczûmdur ve cezm alâmeti illetli harfin düşürülmesidir, çünkü lefîf fiildir.

Cezm durumunu, muzâri bir fiili (لَمْ) ile çekerek muzâri fiilin sonunda meydana gelen değişimi cezm alâmetleri yönünden inceleyelim:

Çoğul (Cem')	İkil (Tesniye)	Tekil (Mufred)	
هُمْ لَمْ يَكْتُبُوا Onlar yazmadılar	هُما لَمْ يَكْتُبَا O ikisi yazmadı	هُوَ لَمْ يَكْتُبْ O yazmadı	Gâib
هُنَّ لَمْ يَكْتُبْنَ Onlar yazmadılar	هُما لَمْ تَكْتُبَا O ikisi yazmadı	هِيَ لَمْ تَكْتُبْ O yazmadı	Gâibe
أَنْتُمْ لَمْ تَكْتُبُوا Sizler yazmadınız	أَنْتُما لَمْ تَكْتُبَا Siz ikiniz yazmadınız	أَنْتَ لَمْ تَكْتُبْ Sen yazmadın	Muhâtab
أَنْتُنَّ لَمْ تَكْتُبْنَ Sizler yazmadınız	أَنْتُما لَمْ تَكْتُبَا Siz ikiniz yazmadınız	أَنْتِ لَمْ تَكْتُبِي Sen yazmadın	Muhataba
نَحْنُ لَمْ نَكْتُبْ Biz yazmadık		أَنا لَمْ أَكْتُبْ Ben yazmadım	Mutekellim

Şimdi "cezm edatları"nı ele alalım. Cezm edatlarını bir araya getiren özellik, anlamları değil yapılarıdır. Yani söz konusu yapılar kendilerinden sonra gelen fillerin sonlarını tabloda gösterilen "cezm durumu"na göre değiştirdikleri için "cezm edatları" şeklinde adlandırılmışlardır.

Dikkat ederseniz أَنْتُمْ, هُمْ, أنتُما, هُما, أنتِ çekimlerinde fiillerin sonlarındaki "nun" (ن) harfleri düşmüştür. Öte yandan هُمْ، أَنْتُمْ çekimlerinde düşen "nun"un yerine telaffuz edilmeyen ve yalnızca şekil olarak yazımda var olan bir "elif" (ا) getirilir.

Şimdi cezm durumunda değişikliğe uğrayan muzâri fiilleri örnek cümlelerde inceleyelim:

1. Son harfleri şeddeli olan مَدَّ ،رَدَّ gibi "muda"af" fiillerde cezm durumunda şeddenin üstündeki damme harekesi fethaya dönüşür, üçüncü şahıs ve ikinci şahıs dişil çoğul (هُنّ -أنتُنَّ) çekimlerinde şedde açılır (idgâm çözülür):

لَمْ يَقِلَّ (~~يَقِلُّ~~) ماءُ النَّهرِ لِحَدِّ الآن.	(Şimdiye kadar nehrin suyu azalmadı.)
الطَّبيباتُ لَمْ يَرْدُدْنَ (~~يَرُدُّنَ~~) على أَسْئِلَة الصَّحَفِيِّين.	(Doktor hanımlar, gazetecilerin sorularına cevap vermediler.)
المُمَرّضاتُ لا يَمْدُدْنَ (~~يَمُدُّنَ~~) المريضَ هكذا.	(Hemşireler hastayı bu şekilde uzatmasınlar.)

2. Orta harfi illetli olan "ecvef" fiillerde, cezm durumunda iki sükunlu harf yan yana gelemeyeceği için illetli harf düşürülür:

لَمْ أَقُلْ (~~أَقُولْ~~) لك ذلك.	(Sana bunu söylemedim.)
لَمْ يَبِعْ (~~يَبِيعْ~~) السّيجارةَ للأطفال أبَدًا.	(Çocuklara asla sigara satmadı.)
لَمْ يَنَمْ (~~يَنامْ~~) مُنْذُ البارِحَة.	(Dünden beri uyumadı.)

3. Sonu illetli harfle biten "nakıs" ve "lefîf" fiillerde cezm durumunda sondaki illetli harf düşürülür:

لَمْ أَنْسَ (~~أَنْسى~~) ما فَعَلتَه من أجْلي.	(Benim için yaptıklarını unutmadım.)
لَمْ تَقْضِ (~~تَقْضي~~) عُطلَتها في الرّيف هذا العام.	(Bu yıl tatilini kırsalda geçirmedi.)
لَمْ نَكْوِ (~~نَكْوي~~) القُمصانَ بَعْدُ.	(Gömlekleri henüz ütülemedik.)

Cezm edatlarından her birinin kendine özgü anlamı vardır. Cezm yapılarını dört kategoride ele alabiliriz:

لَمْ "–medi, -madı"

Bir işin geçmişte yapılmadığını ifade eder.

لَمْ أَسْكُتْ.	(Susmadım.)
لَمْ أُدَخِّنْ أبدًا.	(Asla sigara içmedim.)
لَمْ نَنَمْ نَهارًا.	(Gündüz uyumadık.)
لَمْ يَسْكُنوا في المَدينةِ.	(Şehirde kalmadılar.)
لَمْ يُشاهِدْنَ أفلامَ الرُّعْبِ.	(Korku filmlerini izlemediler -kadınlar.)
لَمْ تَكُنْ المَرْأةُ تَدفعُ الإيجار.	(Kadın kirayı ödemiyordu.)

Emir ve Nehy

Herhangi bir ön ek olmadan, emir fiilinin nasıl çekildiğini Arapça I kitabının 9. Bölümünde açıklamıştık. Bu konuda eksiğiniz varsa lütfen söz konusu bölümü gözden geçiriniz. Burada لِ ile yapılan olumlu emri ve لا ile yapılan olumsuz emri ele alacağız.

لامُ الأمْرِ "Lâm" ile Emir

Bu tür emir genellikle üçüncü şahıslara emir vermek veya onlara bir şey yapmayı önermek için kullanılır. Klasik Arapçada ikinci şahıslara emir vermek için kullanılsa da bu tür emir yapıları klasik kitaplarla sınırlıdır.

لِنَذهَبْ (تَذهَبُ) إلى السّينما اليوم. (Bugün sinemaya gidelim.)

لِيَسْتَعْجِلْ (يَسْتَعْجِلُ) فَقَدْ تَأَخَّرْنا. (Acele etsin; geciktik.)

لِيَكونوا (يَكونونَ) مُتَفائلينَ، لأنّ الحَياةَ جميلةٌ. (İyimser olsunlar, çünkü hayat güzeldir.)

لا النّاهِية "Lâ" ile Olumsuz Emir

Hem ikinci hem de üçüncü şahıslara bir şeyin yapılmamasını ifade etmek için kullanılan bir yapıdır. Kısaca "yapma, etme" ve "yapmasın, etmesin" anlamlarını ifade eder.

﴿وَلا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ﴾ (الذاريات، 51)

(Allah ile beraber başka bir ilah edinmeyin. *Zâriyat Sûresi*, 51)

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسَى أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ﴾ (الحجرات، 11)

(Ey iman edenler! Bir topluluk bir diğerini alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. *Hucurât Sûresi*, 11)

لا تَلبَسْ الدُّنيا، فإنّ لِباسَها / سَقَمٌ، وعَرِّ الجِسْمَ مِنْ أثْوابِها (أبو العَلاء المَعَرّيّ)

(Dünyayı giyinme, hastalıktır onun elbisesi / çıplak et bedeni onun giysisinden, *Ebu'l-Alâ el-Maarrî*)

لَمّا "henüz değil"

Bir işin henüz gerçekleşmediğini bildiren bir ön ek niteliğindedir. Daha ziyade klasik Arapçada kullanılmaktadır. Modern Arapçada daha ziyade بَعْدُ + لَمْ yapısıyla bu anlam verilir.

البَيتُ جَديد، لَمّا يَمُرَّ على بِنائِهِ سَنةٌ.

(Ev yeni. İnşa edilmesinin üzerinden henüz bir yıl geçmedi.)

أَجمَلُ الكَلِمات الّتي أوَدُّ أَنْ أقولَها لَكِ، / تلكَ الّتي لَمّا أَقُلْها.

(Sana söylemek istediğim en güzel söz / henüz söylememiş olduğum sözdür.)

Son örneği modern Arapçada kullanıldığı şekliyle ifade edersek şöyle olur:

أَجمَلُ الكَلِمات الّتي أوَدُّ أَنْ أقولَها لَكِ، / تلكَ الّتي لَمْ أَقُلْها بَعْدُ.

(Sana söylemek istediğim en güzel söz / henüz söylememiş olduğum sözdür.)

dikkat

"-dığında, -dığı zaman" anlamına gelen ve genellikle mazi fiilden önce kullanılan لَمّا ön eki ile karıştırmayalım:

ولَمّا عُدْنا إلى البَيتِ، وَجَدْنا أُمّي تَنتَظِرُنا. (Eve vardığımızda annemi bizi bekliyor bulduk.)

لَمّا نَزَلَ المَطَرُ، ضَحِكَ التُّرابُ. (Yağmur yağınca toprak güldü.)

إنْ “-se, -sa”

Şart anlamı verir. İki fiil cümleciğini birbirine bağlayan bir bağlaçtır. Her iki cümleciğin fiilini cezm eder. Örnek:

2. Cümlecik	1. Cümlecik
تَنْجَحُ başarılı oluyorsun	تُذاكِرُ ders çalışıyorsun

2. Cümlecik (Cevap cümleciği)	1. Cümlecik (Şart cümleciği)	Şart Yapısı
تَنْجَحْ	تُذاكِرْ	إنْ
Ders çalışırsan başarılı olursun.		

إنْ لَمْ يَعْرِفْهُ عاجلاً فسَيَعْرِفُهُ آجلاً.

(Onu şimdi tanımazsa yakında tanıyacaktır. /Onu er geç tanıyacaktır.)

إنْ شِئْتَ أنْ تَجِدَها تَجِدْها. (Onu bulmak istersen bulursun.)

إنْ زُرْتَنِي اليوم أَزُرْكَ غَدًا. (Beni bugün ziyaret edersen ben de seni yarın ziyaret ederim.)

إنْ لَمْ تَحْتَرِمْ أحَدًا لَمْ يَحْتَرِمْكَ أحَدٌ. (Kimseye saygı göstermezsen kimse de sana saygı göstermez.)

Şart cümleciği ile cevap cümleciğindeki fiil, mâzî fiil de olabilir. Şu örnekleri inceleyiniz:

إنْ تَزُرْ الأقْصُرَ تُشاهِدْ آثارًا رائِعةً. (Luksor’u ziyaret edersen muhteşem eserler görürsün.)

إنْ زُرْتَ الأقْصُرَ شاهَدْتَ آثارًا رائِعةً. (Luksor’u ziyaret edersen muhteşem eserler görürsün.)

إنْ زُرْتَ الأقْصُرَ فَلَنْ تَجِدَ فيها مَوقِعًا خاليًا من الآثار الفِرْعَونِيّة.

(Luksor’u ziyaret edersen Firavun eserlerinin olmadığı bir mevki bulamayacaksın.)

Aşağıdaki bağlaçlar da yapı olarak إنْ bağlacıyla aynıdır. Ancak anlamları farklıdır:

Örnek	Yaklaşık Anlamı	Şart Yapısı
ما تَفْعَلْ من خيرٍ تَنَلْ جَزاءَهُ. Ne iyilik yaparsan karşılığını alırsın.	Her ne…	ما
مَهما تُبْطِنْ تُظْهِرْهُ الأيّامُ. Ne kadar saklarsan sakla günler onu gösterecektir.	Ne kadar…	مَهما
مَنْ يَزْرَعْ شَوكًا يَحْصُدْ شَوكًا. Kim ki diken ekerse diken biçer.	Kim ki…	مَنْ
أيْنَما/حَيثُما كُنتَ يُمكِنْكَ أن تَستَمِعَ إلى الموسيقى. Her nerede olursan müzik dinleyebilirsin.	Her nerede…	أيْنَما = حَيْثُما
كَيفَما فَكَّرتَ فانْظُرْ إلى الحَياةِ نَظرَةَ المُتَفائِلِ. Nasıl düşünürsen düşün hayata iyimser bak.	Her nasıl…	كَيْفَما

Yukarıdaki edatlar şart edatları kapsamında 7. Bölümde ayrıntılı bir şekilde ele alınacaktır.

Şimdi aşağıdaki cümlelerin irâblarını yapalım:

لَمْ يَسْكُنوا في هذه العِمارَةِ. (Bu apartmanda oturmadılar.)

لَمْ : Cezm edatı

يَسْكُنوا : Muzâri fiil, üçüncü çoğul şahıs eril, kendisinden önce gelen cezm edatı (لم) dolayısıyla meczûm, cezm alâmeti sondaki nûn harfinin hazfi, fâili bitişik özne zamiri olan vâvu'l-cemâ'a (و).

في : Harf-i cer

هذه : İşaret sıfatı, mahallen mecrûr, çünkü mebnî.

العِمارَةِ : Muşârun ileyh, mecrûr, cer alâmeti sondaki kesra.

البَيتُ جَديد، لَمّا يَمُرَّ على بِنائِهِ سَنَةٌ.

(Ev yeni. İnşa edilmesinin üzerinden henüz bir yıl geçmedi.)

البَيتُ : Mubteda merfû, ref alâmeti sondaki damme.

جَديد : Haber merfû, ref alâmeti sondaki damme.

لَمّا : Cezm edatı

يَمُرَّ : Muzâri fiil, üçüncü tekil şahıs eril, kendisinden önce gelen cezm edatı (لَمّا) dolayısıyla meczûm, cezm alâmeti sondaki fetha çünkü muda"af fiil.

على : Harf-i cer

بِنائِهِ : (بِناءِ) Mecrûr, cer alâmeti sondaki kesra, aynı zamanda muzâf, (هِ) muzâfun ileyh mahallen mecrûr, çünkü zamir.

سَنَةٌ : Fâil merfû, ref alâmeti sondaki damme.

لِيَكونوا مُتَفائلينَ، لأنّ الحَياةَ جميلةٌ. (İyimser olsunlar, çünkü hayat güzeldir.)

لِيَكونوا : (لِ) Lâmu'l-emr, (يَكونوا) muzâri fiil, üçüncü çoğul şahıs eril, kendisinden önce gelen lâmu'l emr dolayısıyla meczûm, cezm alâmeti sondaki nûn harfinin hazfi, vâvu'l-cemâ'a (و) kânenin ismi.

مُتَفائلينَ : Kâne'nin haberi, mansûb nasb alâmeti ye (ي) çünkü düzenli eril çoğul.

لأنَّ : (ل) harf-i cer, (أنّ) fiile benzeyen harf.

الحَياةَ : Enne'nin ismi mansûb, nasb alâmeti sondaki fetha.

جميلةٌ : Enne'nin haberi merfû, ref alâmeti sondaki damme.

Şimdi cezm yapılarını tabloda görelim.

لَمْ : Bir işin geçmişte yapılmadığını bildirir: -medi, -madı

لامُ الأمْر (لِ) : Üçüncü şahıslara emir vermek veya onlara bir şey yapmayı önermek için kullanılır. (Yapsın, etsin.)

لا النّاهِية : İkinci ve üçüncü şahıslara olumsuz emir vermek için kullanılır. (Yapma, etme; yapmasın, etmesin.)

لَمّا : Bir işin henüz gerçekleşmediğini bildirir. (Henüz yapmadı.)

إنْ : İki fiil cümleciğini birbirine bağlayan şart bildiren bağlaçtır. (Şöyle olursa şöyle olur.)

Muzâri fiillerin üç irâb durumunu (كَتَبَ) fiilinin muzârisi örneğinde aşağıdaki tabloda hatırlayalım. Tabloda renkli olarak gösterilen durum “cezm durumu”dur.

هُنَّ، أَنْتُنَّ **çekimlerinde**	هُمْ، أَنْتُمْ **çekimlerinde**	هُما، أنْتُما **çekimlerde**	أنْتِ **çekiminde**	هُوَ، هِيَ، أنْتَ، أنا، نَحْنُ، **çekimlerinde**	
يَكْتُبْنَ تَكْتُبْنَ	يَكْتُبُونَ تَكْتُبُونَ	يَكْتُبانِ تَكْتُبانِ	تَكْتُبِينَ	يَكْتُبُ تَكْتُبُ أَكْتُبُ نَكْتُبُ	Ref durumu
يَكْتُبْنَ تَكْتُبْنَ	يَكْتُبُوا تَكْتُبُوا	يَكْتُبا تَكْتُبا	تَكْتُبِي	يَكْتُبَ تَكْتُبَ أَكْتُبَ نَكْتُبَ	Nasp durumu
يَكْتُبْنَ تَكْتُبْنَ	يَكْتُبُوا تَكْتُبُوا	يَكْتُبا تَكْتُبا	تَكْتُبِي	يَكْتُبْ تَكْتُبْ أَكْتُبْ نَكْتُبْ	Cezm durumu

Öğrenme Çıktısı

2 Geçmişte bir işin yapılmadığını ifade edebilme (لَمْ); üçüncü şahıslara emir kipini (لِ) kullanabilme; ikinci ve üçüncü şahıslara olumsuz emir kipini (لا) kullanabilme; bir şeyin henüz yapılmadığını ifade edebilme (لَمَّا); temel düzeyde şart kipini (إنْ) kullanabilme ve bu yapıları biçim ve anlam bakımından ayırt edebilme

Araştır/ Tekrarla 2

Gördüğümüz cezm yapılarını tek tek Arapça olarak webde "arama" yapıp söz konusu yapıların nasıl kullanıldığını gözlemleyiniz. Her bir yapıyla ilgili anlamlı bir cümleyi defterinize yazınız.

İlişkilendir/ Karşılaştır

Kur'ân-ı Kerîm'den şu ayetlerde geçen لَمْ cezm yapısını inceleyiniz:

﴿أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ﴾
(İnşirah Sûresi 1)

﴿أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى﴾
(Duhâ Suresi 6)

﴿أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ﴾
(Beled Sûresi 8)

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ؟
(Fecr Sûresi 6)

Anlat/ Paylaş

Şehrinizi ziyaret edecek bir Arap arkadaşınıza gelmeden önce bazı tavsiyelerde bulunacaksınız (Şunu yap, bunu yapma vs.). Cezm edatlarından uygun olanları kullanarak arkadaşınıza e-posta yazın.